

къдѣ 1845 г. Ив. Добровски разправя за своя учитель Даскаль Тодораки, който дѣйствително прѣподавалъ по грѣцки (въ Сливенъ), но „и той самъ не разбиралъ това, що учи“.

„Даскаль Тодораки бѣше българинъ, хромъ, „слѣдвалъ“ въ Сливенъ и учеше по грѣцки безъ да разбира ни думица отъ грѣцкия езикъ¹⁾. Школата му бѣше въ собствения му домъ, въ една стаичка, въ която се събираха 20 — 30 момчета. Всѣки си носѣше една малка постелчица и на нея сѣдеше. Даскала седѣше на по-високо мѣсто и викаше ученицитѣ подъ редъ: той чете, а ученикътъ слуша, слѣдъ това изпитваше. Ако нѣкой не отговаряше или не мируваше, наказваше ни съ прѣчка и съ *филага*. Да пишемъ не ни учеше, а и самъ той едвали знаеше да пише грѣцко писмо. Учението ни захващаше съ една *филада* (5 — 6 листа) отъ *алфавита*; послѣ идѣше *октоиха* (ние го казвахме „уфтифъ“) *псалтиря* и най послѣ *апостола*. Прѣди да започнемъ алфавитата, казвахме „ставре войти му“ (крѣстче, помогни ми!), а такова крѣстче наистина имаше на филадата. Алфавитата учехме да четемъ и напрѣдъ и наопаки. Слѣдъ това сричахме: *вита-алфа*, *ва-гама*, *алфа-га* и пр. Въ първата година научихме наизустъ грѣцкото *Отче нашъ*.²⁾ Дѣцата, понеже не разбираха това, което четатъ, бѣха си измислили свои шеговити тълкувания: *алфа* — азъ ви съмъ *калфа*, *вита* — главата ти *пробита*, *гама* — главата ти *голяма*, *делта* — главата ти *желта* и т. н. *Отче нашъ* (патеръ имонъ) на шега се изговаряше *патка съ лимонъ*; „О ендисъ уранисъ“ — мисирка съ орисъ, „агиа изито“ — кокошка съ жито; „то тели масу“ — теле съ масло и т. н.“

Отъ тукъ се вижда комичния вървежъ на елинизацията въ самата България. Не такъвъ, обаче, е въпросътъ съ българитѣ край Егейско море и съ тия надъ днешна сѣверна Гърция, които се погърчиха отъ време на духовното и политическо възраждане на самитѣ гърци. (Интересни сж думитѣ на английския класикъ Вегервудъ въ надвечерието на грѣцкото пробуждане. „Днесъ, казва той (1674 г.), грѣцкия езикъ е изроденъ и даже въ самата Гърция, въ Епиръ и въ западна Македония, славянския езикъ е унищожилъ първия (The Slavonic tongue has been extinguished it). Цаконитѣ

¹⁾ Даскаль Тодораки ще е сжщиятъ, за когото се говори въ „Искра“ год. IV.

²⁾ Доброплодни разправя (все за Сливенъ), че слѣдъ изкарването на филадата ученикътъ занасялъ на учителя си „една торба ушавъ или едно кюпче петмесь“. Слѣдъ псалтиря идѣлъ апостола и 4-тъ дѣйствия на аритметиката. Допълнителни прѣдмети били „анастасиматарионъ (възкрѣсника) и „антологията“ (цвѣтосъбранието).